

DAILĖS PEDAGOGO VEIKLA: POKYČIAI EDUKACINĖS BEI ESTETINIO IR MENINIO UGDYMO PARADIGMŲ KAITOJE

DR. SIGITA SAULĖNIENĖ
LDUD
KAUNO KOLEGIJA

Pranešimo tikslas – atskleisti dailės pedagogo veiklos pokyčius edukacinės bei estetinio ir meninio ugdymo paradigmu kaitoje.

- *Apžvelgti kai kuriuos filosofinius, edukologinius, psichologinius požiūrius, sąlygojančius dailės pedagogo veiklos pokyčius.*
- Išryškinti dailės ugdymo tikslų ir metodų kaitą istorinės raidos kontekste, atskleidžiant dailės pedagogo veiklos pokyčius.

*KAI KURIE FILOSOFINIAI, EDUKOLOGINIAI, PSICHOLOGINIAI POŽIŪRIAI,
SĄLYGOJANTYS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLĄ.*

Poindustrinės, postmodernistinės, naujų technologijų, žinių ir informacijos, besimokančios visuomenės formavimosi laikotarpis.

Poindustrinė visuomenė – paslaugų teikimu grindžiama visuomenė, kurioje vyraujantį vaidmenį vaidina ne fizinė jėga ar energija, bet sugebėjimas operuoti ir manipuluoti informacija bendradarbiaujant.

/Bell, 1973; Drucker, 1993/

*KAI KURIE FILOSOFINIAI, EDUKOLOGINIAI, PSICHOLOGINIAI POŽIŪRIAI,
SĄLYGOJANTYS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLĄ.*

Visi piliečiai turėtų prieiti prie žinių išteklių bei sugebėti pasigaminti tinkamą informaciją savo profesinei ir kasdienei veiklai bei aktyviam dalyvavimui visose visuomenės srityse.

Pedagogams uždavinys – gebėti atrinkti tinkamą informaciją bei to mokyti mokinius.

Informacinės visuomenės plėtra lemia kultūrinę fragmentaciją, kai daug skirtingų grupių ar individų, informaciją ir kultūrinę patirtį pritaiko individualiam naudojimui ir mažai su kuo ja dalijasi.

/Postmanas, 2001/

*KAI KURIE FILOSOFINIAI, EDUKOLOGINIAI, PSICHOLOGINIAI POŽIŪRIAI,
SĄLYGOJANTYS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLĄ.*

Kompiuteriai skatina tokią proto būseną ir tokią kultūros būseną, kurią Postmanas (1997) įvardija technopolija, kai technologija yra garbinama, tiesiog dievinama ir kontroliuoja visas gyvenimo sritis.

Išryškėja pokyčių jėgų kuriamas įtampų laukas, sudarantis prielaidas teiginiui, jog tolesnei visuomenių raidai gyvybiškai svarbūs tampa gebėjimai valdyti pokyčius.

Naujas uždavinys pedagogams – patiems mokytis iš pokyčių ir sudaryti sąlygas tai daryti moksleiviams.

*KAI KURIE FILOSOFINIAI, EDUKOLOGINIAI, PSICHOLOGINIAI POŽIŪRIAI,
SĄLYGOJANTYS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLĄ.*

Žinių visuomenėje aukšto lygio edukacinės technologijos leidžia ugdomajam, pasiekusiam pakankamą žinojimo lygį, pačiam užsiimti saviugdos proceso organizavimu.

/Jucevičienė, 1997/

Pedagogų profesionalų funkcijos plėsis ir sudėtingės. Jie neišvengiamai turės mokėti pakankamai profesionaliai atlikti taikomojo pobūdžio tyrimus, analizuodami realizuojamą ugdymo procesą.

*KAI KURIE FILOSOFINIAI, EDUKOLOGINIAI, PSICHOLOGINIAI POŽIŪRIAI,
SĄLYGOJANTYS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLĄ.*

NUO MOKYMO	PRIE MOKYMOSI
<ul style="list-style-type: none">● <i>Pagrindinis mokytojo uždavinys - dėstyti ir teikti informaciją.</i>● <i>Mokinio vaidmuo pasyvus.</i>● <i>Šaltinių skaičius ir įvairovė ribota.</i>● <i>Klasės išdėstymas keičiamas retai.</i> ● <i>Vertinimą kontroliuoja mokytojas.</i> ● <i>Mokinio mokymasis yra mokytojo vadovaujamas procesas.</i> ● <i>Mažai sąveikaujama su bendruomene.</i>	<ul style="list-style-type: none">● <i>Pagrindinis mokytojo uždavinys – palengvinti mokymąsi ir sudaryti galimybę mokytis.</i>● <i>Mokinio vaidmuo aktyvus.</i>● <i>Didelis šaltinių skaičius ir įvairovė.</i>● <i>Klasės išdėstymas lankstus, keičiamas pagal veiklos pobūdį.</i> ● <i>Vertinant dalyvauja ir mokinys ir mokytojas.</i>● <i>Mokinys ir mokytojas bendradarbiauja, siekdami kad būtų mokomasi.</i> ● <i>Akivaizdi mokyklos ir bendruomenės sąveika.</i>

Apibendrinant **klasikinę** ir **laisvojo ugdymo** paradigmas, sudaryta palyginamoji lentelė, kurioje palyginami pedagogui reikalingi gebėjimai veikti remiantis klasikine ir laisvojo ugdymo paradigmomis.

KLASIKINĖ UGDYMO PARADIGMA

- Gebėti aiškinti, organizuoti, akcentuoti, išrinkti, nustatyti prioritetus.
- Gebėti parinkti ir įvertinti, kokia mokymosi medžiaga svarbiausia.
- Gebėti valdyti ugdytinių pažinimo ir kitą veiklą.
- Gebėti sistemingai ir organizuotai išdėstyti medžiagą.
- Gebėti palaikyti disciplinuotą požiūrį į dėstomą dalyką, mokymąsi ir kitą veiklą.
- Gebėti tobulinti ugdytinių charakterį.

LAISVOJO UGDYMO PARADIGMA

- Gebėti bendrauti ir bendradarbiauti su kolegomis, ugdytiniais, jų tėvais, visuomenės atstovais.
- Gebėti ugdyti mokinių valią, vaizduotę, vertybes, kūrybiškumą, kritinį mąstymą.
- Gebėti nustatyti mokinių poreikius.
- Gebėti įvertinti nuolat kintančią situaciją.
- Gebėti kurti demokratišką atmosferą mokykloje, klasėje.
- Gebėti ugdyti laisvą ir atsakingą žmogų.
- Gebėti ugdyti individualybę.

- Gebėti organizuoti mokinių savarankišką mokymąsi.
- Gebėti įvairiai ir lanksčiai taikyti mokymo/si metodus.
- Gebėti surasti ir taikyti veiksmingas skatinimo procedūras.
- Gebėti analizuoti tiek procesą, tiek rezultatus.
- Gebėti pažinti save, ypač savo jausmus.
- Gebėti analizuoti, apibendrinti ir tyrinėti savo veiklą, patirtį.
- Gebėti ugdyti savo kūrybiškumą ir kritinį mąstymą.
- Gebėti konstruktyviai planuoti bei strategiškai mąstyti.

*KAI KURIE FILOSOFINIAI, EDUKOLOGINIAI, PSICHOLOGINIAI POŽIŪRIAI,
SĄLYGOJANTYS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLĄ.*

Ribotas profesionalas	Plačiau mąstantis profesionalas
<i>Klasė</i> <i>Mokymas</i> <i>Patirtis</i> <i>Savistaba</i> <i>Intuicija</i> <i>Autonomija</i> <i>Amatas</i>	<i>Mokykla</i> <i>Vadovavimas</i> <i>Tiriamasis darbas</i> <i>Lyginimas</i> <i>Racionalumas</i> <i>Bendradarbiavimas</i> <i>Mokslas</i> <i>/Hoyle,1995/</i>

*KAI KURIE FILOSOFINIAI, EDUKOLOGINIAI, PSICHOLOGINIAI POŽIŪRIAI,
SĄLYGOJANTYS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLĄ.*

Kokybiniai pasikeitimai visuomenės vystymesi atskleidžia naujo požiūrio į meninį ugdymą reikšmę, pabrėžiant jo vaidmens integralumą.

Kognityvistinės idėjos praplėtė meninio ugdymo sąvoką ir sukūrė prielaidas **holistiniam ugdymui.**

Meninis ugdymas atitinkamais būdais ir atitinkamu metu turėtų apimti **kūrybinių, bendravimo, perimamumo ir kritikos gebėjimų ugdymą.**

/Smith, 2000/

Akcentuojamas visiems moksleiviams tinkamas **bendras estetiškas ugdymas, ypač pabrėžiant estetinį mąstymą.**

/Davis, Gardner, 2000/

*KAI KURIE FILOSOFINIAI, EDUKOLOGINIAI, PSICHOLOGINIAI POŽIŪRIAI,
SĄLYGOJANTYS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLĄ.*

Nekognityvistinis požiūris	Kognityvistinis požiūris
<p data-bbox="179 468 658 511">Menas – emocijų kalba.</p> <p data-bbox="179 589 929 782">Meninis procesas – tai jausmų sfera, lengviausiai pasiekama laisvos, su mokymu nesiejamos, ekspresijos pagalba.</p> <p data-bbox="179 861 915 953">Į vaizdavimą žiūrima kaip į “išorinės tikrovės imitaciją”.</p>	<p data-bbox="983 468 1702 511">Menas – emocijų ir pažinimo kalba.</p> <p data-bbox="983 589 1734 782">“Meninis žinojimas” – tam tikras suvokimo, mąstymo ir formavimo būdas, sudarantis ugdymo pamatą ir esmę.</p> <p data-bbox="983 861 1734 1160">Vaizdavimas traktuojamas kaip viduje sumanytas tikrovės variantas. Kiekvienam vaikui individualiai suvokiant ir atspindint tikrovę, kiekvienas variantas būna unikalus ir turi teisę egzistuoti.</p>

*KAI KURIE FILOSOFINIAI, EDUKOLOGINIAI, PSICHOLOGINIAI POŽIŪRIAI,
SĄLYGOJANTYS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLĄ.*

Nekognityvistinis požiūris	Kognityvistinis požiūris
<p>Vaikas į mokyklą ateina su grafinio simbolizavimo polinkiu ir iki paauglystės šio polinkio netenka, o siekiantys dailininko karjeros, savojo kelio ieško patys.</p>	<p>Vaikas ugdomas taip, kad visuomet galėtų suvokti ir vien estetiniais simboliais reiškiamas prasmes, tai reiškia, kad <u>kuo vaikas betaptų</u> – kūrėju ar suvokėju, <u>bus išmokęs “skaityti” estetinius kultūros simbolius.</u></p>

*KAI KURIE FILOSOFINIAI, EDUKOLOGINIAI, PSICHOLOGINIAI POŽIŪRIAI,
SĄLYGOJANTYS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLĄ.*

Simbolių sistemų tyrinėjimai padėjo pamatus intelektų įvairovės teorijai, kuri leido geriau suvokti piešimą kaip pažinimo procesą.

Gardnerio (1989) išskirti ir pagrįsti septyni intelekto tipai: kalbinis, muzikinis, loginis, matematinis, erdvinis, kūniškasis kinestezinis, vidinis asmeniškasis ir tarpasmeninis sudaro aiškias “vidinio pasaulio sistemas” ir yra potenciali pažinimo priemonė, padedanti surasti kelią skirtingose simbolių srityse.

Ši teorija padeda suprasti, kad kiekvieno dalyko mokymas/is labai svarbus lavinant intelektą.

*KAI KURIE FILOSOFINIAI, EDUKOLOGINIAI, PSICHOLOGINIAI POŽIŪRIAI,
SĄLYGOJANTYS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLĄ.*

Visi septyni intelekto tipai meninėje veikloje randa bene idealias sąlygas plėtotei bei atsiranda galimybė per meninį lavinimą visapusiškai ugdyti protinius gabumus.

/Matonis, 2000/

Taigi, meninis ugdymas turi galimybę tapti svarbesniu, nei lig šiol, nes stiprėja meno vaidmuo.

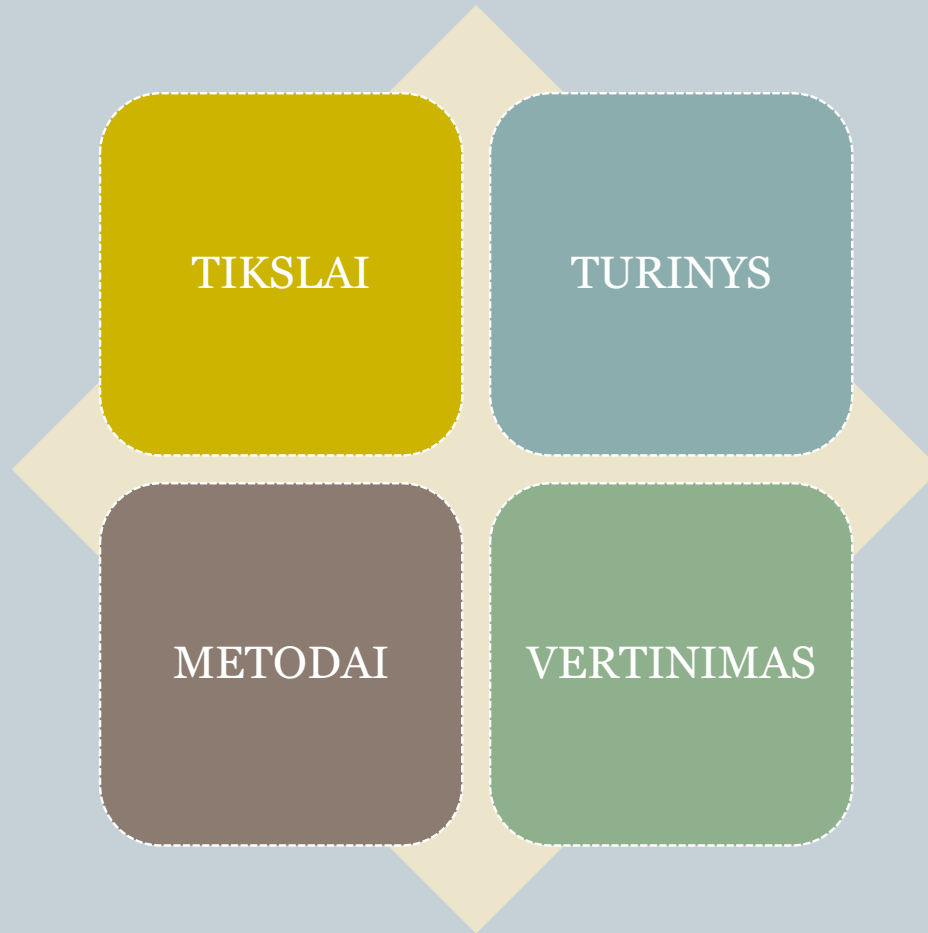
VERTYBĖS , SUDARANČIOS DAILĖS PEDAGOGO VEIKLOS PAGRINDĄ

- **Demokratinės vertybės** – laisvė, lygybė, teisingumas, atsakomybė, tolerancija, asmens autonomiškumas;
- **Estetinės vertybės** – gėrio, grožio išgyvenimo, estetinės patirties;
- **Dvasinės vertybės** – atsakingumas, pareigingumas, pakantumas, sąžiningumas, teisus veiklumas, gėris, tiesa, tikėjimas, žmogaus kūryba, artimo meilė, sakralus gyvybės išaukštinimas;
- **Meninės vertybės** – grožio kūrimas, estetinis skonis;
- **Kaitos vertybės** – atvirumas, pasitikėjimas.

Egzistuoja meninio, estetinio ir dvasinio bei kultūrinio auklėjimo priklausomybė, kurioje meninis lavinimas sukuria prielaidas kultūriniam lavinimui/lavinimuisi. Meninis lavinimas taip pat pagilina estetinio auklėjimo rezultatus bei įgyja dorovinio auklėjimo funkciją.

DIDAKTINIO SANTYKIO MODELIS

TIKSLAI

TURINYS

METODAI

VERTINIMAS

Dailės mokymo tikslai, metodai ir dailės pedagogo veikla Lietuvos bendrojo lavinimo mokykloje 1920 – 1940 m.

Dailės mokymo tikslai	Dailės mokymo metodai	Dailės pedagogo veikla
<p><i>Dailės mokymo paskirtis – visuminis asmenybės ugdymas ir specialiųjų gebėjimų lavinimas.</i></p> <p><i>Dailės dalykas skiriamas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"><i>estetinio skonio lavinimui;</i><i>padėti formuoti rašto įgūdžiams;</i><i>stiprinti regimąją atmintį;</i><i>padėti teisingiau matyti ir pažinti aplinkinius daiktus ir reiškinius;</i><i>ugdyti gebėjimą suprasti kito kūrybą;</i><i>ugdyti gebėjimą grafiškai reikšti mintis;</i><i>lavinti vaizduotę.</i>	<ul style="list-style-type: none"><i>Laisvoji kūryba</i><i>Iliustravimas</i><i>Piešimas iš atminties</i><i>Piešimas iš gamtos</i><i>Kopijavimas</i><i>Pasikalbėjimai ir paveikslų žiūrėjimas</i>	<p><i>Demokratiškos aplinkos pamokoje kūrimas;</i></p> <p><i>Drauge su mokiniais veiklos pamokoje planavimas, bei sukurtų darbų aptarimas;</i></p> <p><i>Tinkamos aplinkos auklėjimui ir mokymui kūrimas pamokoje;</i></p> <p><i>Meno vertybių pamokoje, ekskursijų į gamtą metu, lankantis muziejuose perteikimas;</i></p> <p><i>Gėrėjimosi meno kūriniais, savo krašto gamtos grožiu sąlygų kūrimas;</i></p> <p><i>Vaikų kūrybos ir dailės darbų ekspozicijos parengimas.</i></p>

Dailės mokymo tikslai, metodai ir dailės pedagogo veikla Lietuvos bendrojo lavinimo mokykloje 1940 – 1990 m.

Dailės mokymo tikslai	Dailės mokymo metodai	Dailės pedagogo veikla
<p><i>Dailės mokymo tikslas – moksleivių meninis švietimas ir estetiškas auklėjimas.</i></p> <p><i>Dailės dalykas skiriamas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"><i>• ugdyti teigiamas vaikiško piešinio savybes – tikroviškumą, kritiškumą, išmokyti piešimo taisyklių;</i><i>• ugdyti tarybinį patriotizmą, stiprinti tautų draugystės jausmą;</i><i>• formuoti pasaulėžiūrą; mokyti stebėti gyvenimą, žmonių darbą, komunizmo statybą.</i>	<ul style="list-style-type: none"><i>• Piešimas iš atminties;</i><i>• Piešimas iš natūros;</i><i>• Pokalbiai apie dailę;</i><i>• Dekoratyvinis piešimas;</i><i>• Teminis piešimas.</i>	<p><i>Praktinių darbų: vaizduojamųjų (teminių) ir dekoratyvinių kūrimo organizavimas;</i></p> <p><i>Įvairių technikų žinojimas ir perteikimas mokiniams;</i></p> <p><i>Mokymas tikroviškai perteikti vaizduojamąjį objektą;</i></p> <p><i>Lipdymo, konstravimo mokymas;</i></p> <p><i>Vaikų kūrybos ir dailės darbų ekspozicijos parengimas.</i></p>

Dailės mokymo tikslai, metodai ir dailės pedagogo veikla Lietuvos bendrojo lavinimo mokykloje 1990 – 2010 m.

Dailės mokymo tikslai	Dailės mokymo metodai	Dailės pedagogo veikla
<p>Meninė kūryba – kiekvieno kultūringo žmogaus natūralus poreikis, skatinantis asmens kūrybinių galių sklaidą, todėl siekiama ugdyti įvairiapusiškai išsilavinusį, gebantį save realizuoti kultūrinėje veikloje, aktyvų, iniciatyvų visuomenės narį.</p> <p>Tikslai kūrybos srityje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įgusti naudoti dailės priemones; • Pažinti “dailės” kalbą; • Gebėti išreikšti save, savąją patirtį. <p>Tikslai suvokimo srityje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebėti analizuoti savo ir kitų autorių kūrinius; • Gebėti analizuoti įvairių laikotarpių ir kultūrų dailės kūrinius bei dailės sąsajas su kitais menais, disciplinomis, veiklos sritimis, siekiant puoselėti poreikį menui. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laisvoji kūryba; • Reprodukcijų, skaidrių, videomedžiagos demonstravimas ir pokalbiai; • Išvykos į muziejų, senamiestį; • Vaikų kūrybos ir dailės parodų organizavimas; • Meniniai projektai; • Improvizavimas įvairiomis temomis; • Realios formos ir atminties vaizdinių naujas interpretavimas; • Stebėjimas; • Kolektyviniai aptarimai; • Kūrybinis eksperimentas. 	<p>Natūralus jungimas kūrybinės raiškos su meninių gebėjimų lavinimu ir meno teorijos, istorijos bei estetikos žinių perteikimu;</p> <p>Žemesnėse klasėse mokinių meninių gebėjimų atskleidimas ir ugdymas;</p> <p>Aukštesnėse klasėse estetinio suvokimo ir vertinimo puoselėjimas;</p> <p>Moksleivio asmenybės, jo charakterio formavimas, humanistinių vertybių sistemos puoselėjimas;</p> <p>Vaikų pomėgio menui išsaugojimas;</p> <p>Veiklos organizavimas, akcentuojant ir procesą ir veiklos rezultatą;</p> <p>Moksleivių bendrųjų gebėjimų ugdymas.</p> <p>Tinkamai parinktų dailės mokymo metodų grupės taikymas mokymo/si procese.</p>

Analizuojant dailės ugdymo tikslus skirtingais laikotarpiais, išryškėjo dvejopa jų traktuotė:

- **Vieni nukreipti į specialiujų gebėjimų lavinimą;**
- **Kiti į visuminės asmenybės ugdymą, akcentuojant estetinį lavinimą.**

Dailės mokymo metodai vystosi dailės praktikoje ir yra dailininkų – pedagogų apibendrintos patirties rezultatas.

Išryškėjus dvejopiems dailės ugdymo tikslams, dailės mokymo metodus taip pat galima skirstyti į dvi grupes:

- **Siekiant ugdyti *specialiuosius gabumus* – taikomi meno kūrybos ir atlikimo metodai.**
- **Siekiant ugdyti *visuminę asmenybę* – taikomi interpretacijos, galvosūkių, diskusijų, mokymo grupėmis metodai.**

DAILĖS PEDAGOGO KOMPETENCIJŲ STRUKTŪRA

<i>Dailės priemonių naudojimo kompetencija</i>	Gebėjimas naudoti dailės priemones
<i>Dailės elementų ir pagrindinių kompozicijos priemonių taikymo kompetencija</i>	“Dailės “ kalbos pažinimas
<i>Meno kūrybinė kompetencija</i>	Vizualinė kalba ir komunikacija
<i>Meno vertinimo kompetencija</i>	Dailės kritika ir vertinimas
<i>Kultūrinė kompetencija</i> <i>Estetinė kompetencija</i>	Dailės pasaulio pažinimas istoriniu ir kultūriniais aspektais
<i>Integralios veiklos programos rengimo kompetencija</i>	<i>Visų menų apjungimas, platesnė ir gilesnė analizė</i>

Kompetencijos yra trijų tipų: **funkcinės**, **pažintinės**, **bendrosios**.

- **Funkcinės kompetencijos apibrėžia asmens gebėjimą atlikti konkrečias profesinės veiklos užduotis, operacijas, funkcijas.**

Kompetencijos yra trijų tipų: **funkcinės**, **pažintinės**, **bendrosios**.

Pažintinės kompetencijos – tai:

- a) Gebėjimas profesinėje veikloje panaudoti specialiąsias žinias (apie naudojamą medžiagą, technologijas, technines priemones, jų darbinės savybes);**
- a) gebėjimas profesinėje veikloje pritaikyti žinias apie profesinės veiklos procesų valdymą, veiklos rezultato – produkto, paslaugos – vartojimo charakteristikas, kokybės standartus, darbų saugos reikalavimus, aplinkosaugos reikalavimus;**
- a) gebėjimas pritaikyti praktikoje plačios paskirties bendrojo lavinimo žinias – užsienio kalbų, technikos, ekonomikos, informatikos ir pan.**

Kompetencijos yra trijų tipų: funkcinės, pažintinės, bendrosios.

Formaliosios kognityvinės kompetencijos – gebėti analitiškai , kritiškai mąstyti, sistemiškai samprotauti, būti kūrybingam, naudotis informacinėmis technologijomis, gebėti mokytis, gebėti spręsti problemas ir pan.

Formaliosios psichomotorinės kompetencijos – demonstruoti greitą reakciją, būti koncentruotam ir pan.

Asmeninės kompetencijos – būti tiksliam, atsakingam, kruopščiam, inovatyviam, sąžiningam, savarankiškam, savikritiškam ir pan.

Socialinės kompetencijos – būti komunikabiliam, tolerantiškam, gebėti korektiškai bendrauti, būti socialiai aktyviam, versliam, gebėti dirbti grupėje, gebėti vadovauti ir pan.

Etinės kompetencijos susijusios su gebėjimu laikytis priimtų elgesio ir bendravimo normų.

IŠVADOS

- **Naujas psichologinis požiūris, pokyčiai meno ugdymo filosofijoje, keliami meninio ugdymo tikslai sąlygoja dailės pedagogo veiklos pokyčius bei jo kompetencijos plėtrą.**
- **Dailės pedagogo veikla turėtų remtis susiliejančio ugdymo pagrindiniais principais ir darbo metodais. Dailės pedagogas yra galimybių kūrėjas, leidžiantis taip sąveikauti su aplinka (žmonėmis, vietomis, daiktais, idėjomis), kad mokiniai patys išsąmonintų naujus santykių modelius, dėsningumus.**

IŠVADOS

- ***Dailės pedagogo veikla turėtų būti sutelkta vertybių sistemos puoselėjimo linkme, remtis mokėjimu ir sugebėjimu naudotis įvairiapuse intelekto teorija.***

IŠVADOS

- ***Dailės pedagogo veikla turi pasižymėti žymiai platesniu požiūriu, apimančiu ne tik tradicinio meno šakas, bet ir meninės kūrybos sritis, paremtas vizualine komunikacija.***
- ***Siekiant vaikus ugdyti kūrybos srityje, dailės pedagogo veikla turi pasižymėti gebėjimu taip organizuoti mokymosi aplinką, kad mokiniai išsivintų dailės elementus, žinotų kompozicijos principus, suvoktų ir taikytų kūryboje bei gebėtų panaudoti dailės priemones.***

IŠVADOS

- ***Siekiant vaikus ugdyti suvokimo srityje, dailės pedagogo veikla turi remtis gebėjimu analizuoti ir skatinti analizę, ugdyti mokinių gebėjimą jausti, reaguoti, suvokti, vertinti.***
- ***Aktualiais tampa estetinio ir meninio ugdymo strategijos, bei dailės pedagogo šių strategijų taikymo gebėjimai.***
- ***Būtina derinti pedagogines ir dailės dalyko ugdymui aktualias kompetencijas, pereinant nuo mokymo prie mokymosi paradigmos.***

AČIŪ

2011 10 14